

РЕЦЕНЗИЯ

от

доц. д-р Емил Тошев Трайчев,

Нов български университет,

за

дисертационен труд на Уан Джияшин

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално

направление 8.3. Музикално и танцово изкуство

на тема:

„Развитие и интеграция на саксофона в Китай през последните 20 години

методологически поглед“

научен ръководител: доц. д-р Росица Бечева

Дисертационният труд на Уан Джияшин представлява задълбочено изследване, посветено на развитието и интеграцията на саксофона в Китай през последните двадесет години. Темата е актуална и значима, тъй като разглежда процесите на утвърждаване на изпълнението на саксофон и неговото постепенно интегриране в съвременната музикална култура на страната. В този контекст изследването поставя акцент върху взаимодействието между китайската музикална традиция и западните изпълнителски практики, както и върху ролята на саксофона като посредник между различни музикални стилове и културни модели.

Дисертацията е с обем 136 страници, от които 130 страници основен текст, и е структурирана в резюме, увод, четири глави, заключение, библиография, формулирани научни приноси, списък на публикациите по темата и приложения, включващи музикални примери за произведения, както и списък с концерти и публикации. Библиографията обхваща 26 източника, от които 2 на български език, 19 чуждоезични и 5 интернет източника. Структурата на труда е логически изградена и позволява последователно разглеждане на поставените изследователски проблеми.

Представеният автореферат ясно очертава контекстуалната рамка на изследването, като формулира неговия обект и предмет, основните цели и задачи,

използваната изследователска методология и научните приноси на дисертационния труд.

В увода Уан Джияшин обосновава избора на темата, като я поставя в контекста на съвременните процеси на глобализация и засилен културен обмен между различни региони на света. Подчертава се ролята на саксофона като инструмент с широки художествени възможности и като средство за взаимодействие между различни музикални традиции. В този смисъл изследването разглежда саксофона не само като изпълнителски инструмент, но и като важен фактор за културно взаимодействие и интеграция между източните и западните музикални култури. Ясно са формулирани целите и задачите на изследването, както и използваните изследователски методи – историческо изследване, анализ на музикални примери, анализ на изпълнителските техники и анализ на специализирана научна литература.

Докторантът подчертава необходимостта от по-задълбочено изследване на връзката между културния контекст, изпълнителската практика и методите на преподаване на инструмента. По този начин се очертава концептуалната рамка на изследването, която служи като основа за по-нататъшния анализ на развитието и интеграцията на саксофона в различни музикални среди.

В първа глава „Развитието и интеграцията на саксофона в китайската и западната музика“ текстът има въвеждащ и концептуален характер, като докторантът очертава историческата и културната рамка на изследването. Разглеждат се предпоставките за възникването и развитието на саксофона в три различни културни контекста – Европа, Америка и Китай.

Особено внимание е отделено на ролята на саксофона в развитието на джазовата музика в Америка, където инструментът постепенно се утвърждава като един от основните носители на импровизационната традиция. Анализирани са историческите предпоставки за възникването на джаза, неговите стилски особености и значението на саксофона като водещ инструмент в различни джазови формации. Проследено е и влиянието на джазовата култура върху разпространението и популяризирането на саксофона в световен мащаб.

Разгледано е и развитието на саксофона в Китай, като се анализират историческите и културните фактори, оказали влияние върху неговото навлизане и утвърждаване в китайската музикална практика. Изследвани са процесите на адаптация на инструмента към местната музикална среда, както и

взаимодействието между западните музикални традиции и китайската народна музика. Както посочва докторантът, *„Музиката за саксофон в Китай преминава през процес на въвеждане и постепенна локализация, при който влиянието на западната музикална култура се съчетава с елементи на традиционната китайска музика и води до формирането на жанр с китайски характеристики.“* (с.37)

В тази част на текста докторантът очертава цялостна историческа перспектива за развитието на саксофона в различни културни контексти и подготвя основа за по-нататъшното разглеждане на неговата интеграция в съвременната музикална култура на Китай.

Втора глава разглежда развитието и адаптацията на саксофона в съвременната китайска музикална култура. В нея докторантът анализира интеграцията на музикалния инструмент както в областта на класическата музика и китайската народна традиция, така и в джазовата и популярната музика, като проследява историческите предпоставки за неговото навлизане и утвърждаване.

Направен е анализ на взаимодействието между западните изпълнителски традиции и националните музикални елементи, което води до формирането на характерни стилови модели в изпълнението на саксофон в Китай. Разгледани са композиционни и изпълнителски похвати, свързани с използването на пентатонични ладове, народни мелодии и темброви имитации на традиционни китайски инструменти, както и ролята на композитори и педагози, допринесли за развитието на китайската школа по саксофон. Както отбелязва докторантът, *„съчетаването на саксофона и китайската народна музика е важен израз на интеграцията между китайската и западната музикална култура“* (с. 42).

Представена е еволюцията на джазовия саксофон в Китай, като се проследява ролята на Шанхай като важен център за развитието на китайския джаз. Анализирани са процесите на локализация на джазовия стил, значението на биг бенд оркестрите и образователните институции, както и ролята на импровизацията като основен елемент на джазовата музикална практика.

В този контекст Уан Джияшин очертава основните тенденции в развитието на съвременното изпълнение на саксофон в Китай и аргументира ролята на инструмента като посредник между различни музикални култури.

Трета глава „Методика на обучението по саксофон – иновативното емоционално изразяване и възприятие“ е посветена на педагогическите аспекти на

обучението по саксофон и на ролята на емоционалната изразителност като важен компонент на изпълнителската интерпретация. Уан Джияшин разглежда връзката между техническата подготовка на изпълнителя и способността за художествено въздействие, подчертавайки значението на тембъра, динамиката, артикулацията и ритмичната организация като средства за изразяване на различни емоционални състояния.

Разгледани са особеностите на интерпретацията в различни музикални стилове – класическа музика, джаз и фолклор, както и ролята на психологическите фактори и взаимодействието между изпълнителя и публиката при изграждането на емоционално въздействие в музикалното изпълнение.

Докторантът прави сравнителен анализ на системите за обучение по саксофон в Европа, Съединените щати и Китай, като очертава техните педагогически особености и предлага насоки за усъвършенстване на обучението чрез разширяване на практическата подготовка, стимулиране на творческото мислене и интегриране на различни музикални стилове в учебния процес.

Представени са редица иновативни педагогически подходи, свързани с използването на мултимедийни технологии, разнообразни форми на обучение и ролята на музикалните конкурси като средство за развитие на изпълнителските умения и артистичната изразителност на студентите.

В четвърта глава се представя обобщение на резултатите от проведеното изследване и се очертават основните тенденции в развитието на изпълнението на саксофон и обучението в Китай през последните десетилетия. Разгледани са постигнатите резултати в областта на музикалното образование, популяризирането на инструмента, подготовката на изпълнителски кадри и създаването на нови произведения, които съчетават китайската музикална традиция със съвременни композиционни техники. Подчертава се и нарастващото международно присъствие на китайските саксофонисти, както и развитието на различни изпълнителски стилове, включително класически, джаз и поп направления.

Обръща се внимание на културната интеграция между китайската и западната музикална традиция, като саксофонът се разглежда като средство за творчески синтез между различни музикални жанрове и художествени практики. Анализирани са и тенденции, свързани с развитието на концертния живот, организирането на фестивали, майсторски класове и академични форуми, които

допринасят за разширяването на професионалната среда на изпълнение на саксофон в Китай.

Представени са перспективи за бъдещо развитие, свързани с усъвършенстване на образователната система, задълбочаване на межкултурния обмен и интегриране на съвременни технологии в обучението и изпълнителската практика. Трябва да се отбележи, че на места изложението има по-общ и описателен характер, като част от представените перспективи биха могли да бъдат по-конкретно обвързани с резултатите от проведеното изследване. Независимо от това, направените обобщения и препоръки ясно очертават основните насоки за бъдещото развитие на обучението и изпълнението на саксофон в Китай.

Дисертационният труд на Уан Джияшин представлява цялостно, аргументирано и методологически издържано изследване, което проследява основните етапи в развитието и интеграцията на саксофона в китайската музикална култура и обосновава неговата роля в съвременните процеси на културно и музикално взаимодействие. В него са разгледани историческите предпоставки за разпространението на инструмента, процесите на културно взаимодействие между китайската и западната музикална традиция, както и педагогическите и изпълнителските аспекти. Докторантът прилага систематичен подход, основан на използването на разнообразни изследователски методи и насочен към съчетаване на теоретичния анализ с практическите проблеми на музикалното образование, което свидетелства за добро познаване на музикалната теория и изпълнителската практика и за умело съчетаване на исторически анализ, стилови наблюдения и педагогически изводи.

Особено ценен е приносът на изследването в областта на методиката на обучение по саксофон, където се предлагат идеи за интегриране на различни музикални стилове, развитие на емоционалната изразителност и стимулиране на творческото мислене. В тази връзка следва да се открият и разработените иновативни педагогически подходи, основани на интердисциплинарност, индивидуален подход и използване на съвременни технологии в обучението. Съществен принос представлява и изследването на процесите на межкултурна интеграция, при които саксофонът се утвърждава като средство за взаимодействие между различни музикални традиции. Изследването има и ясно изразена историческа стойност, като проследява еволюцията на инструмента от

европейската и американската музикална традиция до неговото съвременно развитие в китайската музикална среда.

Докторската дисертация има както теоретична, така и практическа значимост, тъй като допринася за по-задълбоченото осмисляне на ролята на саксофона като посредник между различни музикални култури и очертава насоки за развитието на съвременната педагогика на обучение по саксофон. В този смисъл представеният труд представлява ценен принос към изследванията в областта на музикалното образование и изпълнителското изкуство.

Всичко това ми дава пълно основание да предложа на почитаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Уан Джияшин.

доц. д-р Емил Трайчев,
гр. София